

פרשת שמות

- "וַיִּקְרֹא וַיִּשְׁתַּזְזוּ" (ד, לא) - הקוף בדגש.
- "לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹּה לַעֲבָדְךָ" (ה, טו) - טעם תרי-טעמי במילה "תַעֲשֶׂה" אע"פ שיש לו נעימה כמו התביר מ"מ אינו טעם מפסיק אלא טעם משרת, לכן הכף רפויה.
- "לָמָּה הִרְעַת לַעֲמֹה הוּא לָמָּה זֶה שִׁלּוּזְתָּנִי" (ה, כב) - "לָמָּה" הראשון מלרע והמם רפה והשני מלעיל והמם דגושה, וישוב עפ"ר למלרע לפני אותיות אה"ע. וגם האות זין של "זה" דגושה כאן מטעם אתי-מרחיק.

- "וַיִּיטֹב" (א, כ) - היוד בצירי, "וַיִּיטֹב העם" - היוד בחיריק. ועיין ברש"י ז"ל מה ההבדל בין אם היוד בצירי ובין אם היא בחיריק או בסגול.
- "וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים" (א, כא) - התיו דגושה למרות שבאה לאחר תנועה גדולה כדי להבדיל בינו ובין "וַאֲשִׁיתָהוּ בָתֵּה" (ישעיהו ה, ו) בשירת דודי לכרמו) שהוא ענין שממה. במילת "בָתִּים" יבוא דגש כבד אם יבוא מעמיד בבית, אבל כאן אין מעמיד בבית לכן הוא בדגש קל, וכן אם יבוא בשני טעמים יהיה הדגש קל כמו "וּבָתִּים" (דברים ו, יא) שהוא כאילו מחלק את המילה לשנים, והיתה התיו צריכה להיות רפה ונדגשה בדגש קל להבדיל בינה לבן "וַאֲשִׁיתָהוּ בָתֵּה".
- "וְלֹא־יִכְלֶה עוֹד הַצִּפְיָנוּ" (ב, ג) - בדגש הצדי לתפארת הקריאה כמו הדגש בקוף של "בְּמִקְדָּשֵׁי ה'" (טו, יז).¹¹ "וּתְזַמְרֶהָ בְּזִמְרֵ" - הא הכינוי כאן נחה לפי המסורת לכן בית "בְּזִמְרֵ" רפויה שאין כאן דין מפיק.
- "קִרְאֵן לוֹ וַיֹּאכַל לֶזֶם" (ב, כ) - הנון מבוטאת בשוא - נח נראה, לא בקמץ כמו למשל במילים "לִכְנֶה שִׁבְנֶה" (רות א, ח) וכמו "וַתִּשְׁקֵן אֶת אֲבִיהָן יִין" (בראשית יט, לג)
- "בִּי אֲזַכֵּי" (ג, יא) - מלעיל שהטעם בנון.
- "וַאֲמַרְתִּי לָהֶם" (ג, יג) - מלרע - לשון עתיד.
- "בְּזֶה בִידְךָ" (ד, ב) - כתוב מילה אחת אך נקרא בשתי מילים מוקפות "מה-זה". והזין דגושה מדין דחיק ואע"פ שצריך "לדחוק" את שתי המילים יחד מ"מ יאריך מעט במס כדי שלא ישמע כמילה אחת מחמת הדחיק, וגם יקפיד על הדגש בזין.
- "וְהָיָה הוּא" (ד, טז) - מלעיל, נסוג אחור. "יְהִי־לְךָ לָפֶה" וכן "וְאֵתָה תִהְיֶה־לְךָ" - הלמד דגושה בדגש כבד.

¹¹ וראיתי שהמהר"ץ בחלק הדקדוק כאן כתב, שהדגש מורה על חוזק הפעולה שהצפינה אותו במצפוני מסתרים, ועתה לא יכלה עוד הצפינו כבתחילה, ודגש "מקדש ה" מורה על הפלגת קדושתו. עכ"ל.

